

Ко је "задржитељ" - Свештеник Данил Сисојев

Међу многим православним монархистима влада мишљење да је православни цар једини који задржава долазак антихриста у свет (2 Сол. 2, 7), и да само његово постојање, независно од степена његовог утицаја на светске процесе, не дозвољава долазак одступника. Сагласно томе, сматра се да је после убиства Цара-мученика Николаја II задржитељ већ узет и да је свет ступио у предантихристовску епоху (што је нелогично, јер такву епоху Свето Писмо не помиње у вези са задржитељем).

Дакле, да ли је православни Цар онај задржитељ о коме је писао апостол? Прво ћемо навести речи Светог Писма: *"јер нема дана Господњег док прво не наступи отпад и не појави се човек греха, син погибли, који се противи и диже на све што се назива Богом или светињом, тако да ће сести у храм Божији и самога себе представљати - да је он Бог... Зар се не сећате да сам вам ово казивао још кад сам био код вас? И сад знате шта то задржава да се он појави тек у своје време. Тајна безакоња, наиме, већ ради; само да се уклони онај који сад задржава. Па ће се тада појавити безаконик, кога ће Господ Исус убити дахом својих уста и уништити појавом свога доласка"* (2 Сол. 2, 3 - 8). Из овог текста видимо да је задржитељ толико моћан да може спречити налет светског зла, а с друге стране апостол нам не даје могућност да убацимо неки дужи временски период између узимања задржитеља и појаве антихриста.

Уколико прихватимо став да је задржитељ – православни Цар, суочићемо се са низом проблема. Како је цар Константинопоља могао да задржи разулареност светског зла на заласку моћи Византије када се његова владавина ограничавала само на град и околину? Зашто је прошло више од осамдесет година од дана убиства последњег православног императора, а антихрист још није дошао? Где је био задржитељ у прва три века хришћанства (а управо тада о њему говори апостол Павле)?

Али, да погледамо како су свети Оци разумели речи апостолске посланице. За почетак да развејемо заблуду да су сви свети Оци наводно учили да је задржитељ – православни миропомазани Цар. Напротив, нема ниједног Оца Цркве који је тако учио и такво тумачење је сасвим непознато древној Цркви. Свети Оци су дали три врсте тумачења тог места.

Према првом тумачењу, задржитељ је Римска империја, јер страх од њене силе не дозвољава да се зацари последњи узурпатор-антихрист. Такво тумачење проистиче из виђења пророка Данила. *"Ти, царе, видје а то лик велик; велик бијаше лик и свјетлост му силна, и стајаше према теби, и страшан бијаше на очима. Глава томе лику бијаше од чистога злата, прси и мишице од сребра, трбух и бедра од мједи, Голијени му од гвожђа, а стопала које од гвожђа које од земље. Ти гледаше докле се одвали камен без руку, и удари лик у стопала мједена и земљана, и сатр их. Тада се сатр и гвожђе и земља и мјед и сребро и злато, и поста као пљева на гумну у љето, те однесе вјетар, и не нађе му се мјесто; а камен, који удари лик,*

поста гора велика и испуни сву земљу. То је сан; а сада ћемо казати цару што значи. Ти си, царе, цар над царевима, јер ти Бог небески даде царство, силу и крјепост и славу; И гдје год живе синови људски, звијери пољске и птице небеске, дао ти је у руке, и поставио те господарем над свијем тијем. Ти си она глава златна. А након тебе настаће друго царство, мање од твојега; а потом треће царство, мједено, које ће владати по свој земљи. А четврто ће царство бити тврдо као гвозђе, јер гвозђе сатири и троши све, и као гвозђе што све ломи, тако ће сатрти и поломити. А што си видио стопала и прсте које од кала лончарскога које од гвозђа, биће царство раздијељено, али ће бити у њему тврђе од гвозђа, јер си видио гвозђе помијешано с калом лончарским. И што прсти у ногу бијаху које од гвозђа које од кала, царство ће бити нешто јако а нешто трошно. А што си видио гвозђе помијешано с калом лончарским, то ће се они помијешати сјеменом човјечијим, али неће прионути један за другога као што се гвозђе не може смијешати с калом. А у вријеме тијех царева Бог ће небески подигнути царство које се довијека неће расути, и то се царство неће оставити другом народу; оно ће сатрти и укинути сва та царства, а само ће стајати довијека, Како си видио гдје се од горе одвали камен без руку и сатр гвозђе, мјед, као, сребро и злато. Бог велики јави цару што ће бити послуже; сан је истинит, и тумачење му вјерно!" (Дан. 2, 31 - 45)

Према општеприхваћеном тумачењу, прво царство је – нововавилонско, друго – персијско, треће – македонско, четврто – римско, које се поделило на две империје (Источну и Западну), а потом на неколико царстава различите моћи, повезаних јединством културног наслеђа. А Бог ће подићи Царство Христово, које се во вјеки неће уништити. У другом виђењу пророка Данила *"... четврта звијер, које се требаше бојати, страшна и врло јака, и имаше велике зубе гвоздене, јеђаше и сатираше, и гажаше ногама остатак, и разликоваше се од свијех звијери пређашњих, и имаше десет рогова. Гледах рогове, и где, други мали рог израсте међу онијем, а три прва рога ишчупаше се пред њим; и где, очи као очи човјечије бјеху на том рогу, и уста која говораху велике ствари"* (Дан. 7, 7 - 8). Четврта звер – римско царство на чијим развалинама ће се појавити антихрист.

Видимо да се римско царство појављује као задржитељ не из неких високих разлога, већ због грубе силе која задржава јачање зла (или, по речима светитеља Теофана, улаже империјални вето, не дозвољавајући сатани да спроводи своју пропаганду). Овде нема места ни за какву мистику миропозмазања на царство, које јесте неопходно за симфонију царства и свештенства, али не представља обавезан услов задржавања. Треба рећи да овакво разумевање апостолског пророчанства никада није било општеприхваћено на Истоку (за разлику од Запада, где се утврдило још са Тертулијаном). Тумачи који су тако разумели ове речи били су свети Јован Златоусти и блажени Теофилакт Бугарски.

Друго тумачење тог места било је познато Златоусту и прихваћено од стране блаженог Теодорита, Севира и светитеља Фотија. Сагласно њему, долазак антихриста задржавају Божија одлука о времену његове појаве и благодат Светог Духа, која ће отићи од људи (иако не од свих) због њихових грехова, посебно због нестанка љубави. Тог тумачења држи се као основног и светитељ Теофан Затворник, допуштајући прво тумачење као допунско.

Према трећем тумачењу, Божију одлуку која задржава долазак антихриста представљају речи Господа: *"И проповедаће се ово Еванђеље о царству по свему свету за сведочанство свима народима, и тада ће доћи крај"* (Мт. 24, 14). Тог тумачења држали су се преподобни Јефрем Сирин, блажени Теодорит, свети Јован Дамаскин. Светитељ Теофан тако повезује два последња тумачења. Када Еванђеље буде објављено свим народима који живе на земљи, и када буду сабрани сви који су способни да га приме и да се обнове благодаћу Светог Духа, постојање света у овом виду више неће имати смисла, и тада ће наступити крај. И добро и зло већ су посејани, развијају се, расту. Сазреће и то и друго у своје време. Пре одређеног

рока то је немогуће. Свет стоји да би сила спасења коју је Господ дао нашем роду --- као квасац у тесту -- извршила своје дело. Реч Божија ходи по Земљи, подиже оне који спавају и води их до источника благодати. Ово се дешава свуда – и међу неверујућима и међу заблуделима и међу правовернима. Свет стоји зато што сви који треба да уђу у Царство Христово - још нису ступили у њега или их још нема довољно. Сила спасења, коју је Господ дао нашем роду, својим дејством задржава појаву антихриста. Престане ли она да делује – тада ће и он доћи. Можемо да закључимо следеће: долазак антихриста спречава то што нису сви чули Еванђеље и што благодат Светог Духа још увек пребива и још увек делује у људском роду.

Дакле, прво тумачење светих Отаца пореди задржитеља са Римском империјом, друго – са благодаћу Светог Духа, а треће – с проповедањем Еванђеља читавом свету. Друго и треће подразумевају постојање у свету Православне Васељенске Цркве, која позива људе ка спасењу.

Видимо да нам богомудри Оци не дају повод да упадамо у апокалиптичку грозницу и не дозвољавају да сматрамо да је задржитељ узет 1917. године. Он је још увек овде, и нема никаквог оправдања за оне, који под изговором приближавања антихриста, презиру каноне, руше узе љубави и улазе у раскол са Васељенском Црквом, у којој је спасење и у којој се узноси вечна слава Свемогућем Богу – Једином Управитељу Историје.

http://na-putu-za-emaus.blogspot.com/2008/12/blog-post_8829.html